

Acta de la reunió informativa de selectivitat. 5 de febrer de 2021

Reunits els assistents consignats al final d'aquesta acta de manera virtual mitjançant una plataforma de comunicació en línia el dia 5 de febrer de 2021, es fa constar el següent:

Miquel Grimalt, professor especialista de selectivitat de l'assignatura de Geografia, va informar de determinats tipus d'imprecisions que s'han presentat amb certa assiduïtat entre l'alumnat i que han detectat els correctors en ambdues convocatòries de les proves del curs 2019-20. Específicament s'ha insistit en la necessitat que s'apliquin els qualificatius adients als valors numèrics que apareixen a les taules a comentar i que se situïn amb precisió dins l'escala de temps històric.

Amb el beneplàcit dels assistents, es va informar que es mantindria l'estructura de la prova tot seguint el que s'havia establert per a les convocatòries anteriors, adaptant-se al que estableix l'Ordre PCM/2/2021, d'11 de gener, per la qual es determinen les característiques, el disseny i el contingut de l'avaluació de batxillerat per a l'accés a la Universitat (que, pel que fa a Geografia, no canvia els continguts en relació amb la normativa d'aplicació a cursos anteriors).

Igualment es va informar que per a l'any actual se seguiria amb les mateixes adaptacions que es feren a les convocatòries del curs passat, per facilitar la prova, ateses les dificultats que ha implicat per a l'aprenentatge l'actual situació d'emergència sanitària i les mesures que s'han hagut d'adoptar. Concretament, per a la prova de Geografia, l'alumnat podrà escollir cada una de les parts de la prova d'un o altre model de l'examen, talment com es va aplicar i s'indicava expressament a l'enunciat de la prova:

Els alumnes podran seleccionar de manera indistinta tant qüestions proposades a l'opció A com a l'opció B.

Per tant, a efectes pràctics, l'examen manté la mateixa estructura que l'actual, amb la diferència que la persona que s'examina –escollint amb independència de les dues opcions– ha de realitzar un exercici de localització sobre un mapa (qüestió 1), definir 5 termes a escollir entre 8 (qüestió 2), comentar un gràfic o un mapa (qüestió 3) i comentar una taula estadística o text (qüestió 4). Cada un dels exercicis manté la puntuació parcial màxima (fins a 2,5 punts).

A l'enunciat de la prova s'indicarà explícitament:

Heu de respondre a una qüestió de cada tipus (1, 2, 3 i 4) escollint-la indistintament del model A o del model B.

Es descriu seguidament l'estructura del model d'examen que se seguirà:

Segons el decret, els diversos blocs temàtics es poden qualificar, tal com apareix annex a la taula I, en funció que es relacionin amb la destresa de confeccionar mapes, la lectura o comentari d'un gràfic o mapa temàtic, s'hagin de treballar a partir d'imatges o es consideri que siguin idonis per a un comentari de text o de taules. També s'especifiquen a la mateixa relació annexa els continguts per als quals el decret no especifica un mitjà d'expressió preferent.

Estructura de l'examen

La prova té quatre parts: un apartat de mapatge, un de definicions breus i dos de comentaris dirigits.

- A l'exercici de mapatge es demana la identificació d'alguns elements (limitant el nombre d'àrees a plasmar) sobre un mapa mut, en el qual l'alumne ha de localitzar correctament les àrees o punts requerits, assenyalant-ne els topònims. El mapa ha d'incloure la corresponent llegenda i un breu comentari situat en un espai delimitat per un requadre. Temàticament, els elements dels quals se sol·licita la cartografia són els assenyalats com a tals a l'ordre ministerial i indicats a la taula annexa I.

- A l'exercici de definicions s'han de definir breument 5 termes a escollir d'entre 8 termes proposats, tot emprant l'espai delimitat a tal fi. Es recorda que cal exemplificar cada concepte en relació amb la matèria. Els termes clau formen part d'una llista, que es manté i apareix reflectida a l'annex II de la present acta.
- Al primer exercici de comentari cal efectuar un comentari guiat a partir de 4 preguntes, a les quals cal respondre amb arguments derivats explícitament de l'element a comentar, els quals es poden enriquir amb coneixements geogràfics, així com amb opinions pròpies si aquestes són requerides o es consideren pertinents. En aquest cas, es tracta del comentari d'un element gràfic en sentit ampli: plànol, mapa topogràfic, mapa temàtic, gràfic elaborat a partir de dades estadístiques, fotografia, així com imatge aèria o de satèl·lit. Els temes als quals han de fer referència els comentaris s'ajustaran en sentit ampli al que assenyalava el decret regulador i consten a la taula annexa repetidament referida.
- Al segon exercici de comentari cal efectuar un comentari guiat a partir de 4 preguntes, a les quals cal respondre amb arguments derivats explícitament de l'element a comentar, els quals es poden enriquir amb coneixements geogràfics, així com amb opinions pròpies si aquestes són requerides o es consideren pertinents. En aquest cas, es tracta del comentari d'un text o d'una taula o d'informació de caràcter estadístic en sentit ampli, o de la combinació d'ambdues fonts d'expressió. El comentari pot requerir efectuar algunes operacions aritmètiques bàsiques. Els temes als quals han de fer referència els comentaris s'ajustaran en sentit ampli al que assenyalava el decret regulador i consten a la taula annexa repetidament referida.
Ambdós comentaris són guiats mitjançant 4 qüestions, i cal avalar les respostes fent referència al gràfic, mapa, estadística o text i evitant reescriure literalment el text. Es recorda que no és un comentari obert, la introducció de les preguntes que guien l'exercici pretén assegurar que la prova pugui ser puntuada amb la màxima objectivitat.
Específicament cal recordar que hi ha el recurs que l'alumne assenyalava sobre el gràfic o mapa temàtic del comentari elements a remarcar, sistema que poques vegades apliquen.

Puntuació de la prova

- Pel que fa a la puntuació de la prova, s'estableix que els 4 exercicis puntuïn a raó de 2,5 punts cadascun. En conseqüència, el valor màxim de cada terme a la prova de definicions és de 0,5. Als comentaris, en els quals cal respondre a 4 preguntes, les dues primeres qüestions es valoraran a raó de fins a 0,5 punts i la tercera i la quarta, a raó de 0,75 punts.

Els assistents varen fer diverses intervencions per demanar aclariments sobre aspectes menors de la prova, que foren respostes pel coordinador.

Altres informacions des de la coordinació

Miquel Grimalt informa que en el marc de l'acord entre la Universitat i la Conselleria es continuarà organitzant l'Olimpiada de Geografia, que enguany assoleix la XV edició. Es fa constar que la prova serà presencial i amb una participació limitada a dos representants per centre, com a conseqüència de la situació sanitària actual, i tindrà lloc el proper 12 de març.

Igualment informa que enguany se celebrarà de manera experimental una Olimpiada Júnior de Geografia, coordinada i amb proves del mateix tipus arreu d'altres districtes universitaris de l'Estat. Serà el mateix 12 de març i es durà a terme en línia.

S'aprofita la reunió per felicitar per la seva jubilació els professors de secundària J. M. Mínguez (Aula Balear) i C. Camps (IES Sineu).

I sense res més a tractar, es dona per acabada la reunió.

Professors assistents a la reunió informativa de selectivitat (la llista no és exhaustiva, atesa la dificultat de control pel mitjà informàtic de realització)

Amengual Quetglas, Jordi	IES Madina Mayurqa
Arranz, Juan Antonio	IES Josep M. Llompart
Arrom Munar, Joana Maria	IES Alcúdia
Bayona Solivellas, Francesca Maria	IES Guillem Sagrera
Bernat, Catalina	IES Puig de sa Font
Benítez Mairata, Josep	IES Bendinat
Bestard Beltran, Cristina	IESCTEIB
Bosch Ferragut, Antoni	CIDE
Caldentey Brunet, Joan	IES Mossèn Alcover
Camps Bosch, Concepció	IES Sineu
Cardona Bonet, Antònia	IES Algarb
Carreño Cano, Onofre	IES Baltasar Porcel
Castell Bujosa, Pere	Col·legi Sant Josep Obrer
Castell Serra, Joan	IES Son Cladera
Celià, M. Cristina	IES Sóller
Coll López, Miquel	IES Son Pacs
Cubells Pascual, Margalida	IES Manacor
Cuesta Labèrnia, Maurici	IES Santa Maria d'Eivissa
Frau Campins, M. Magdalena	Col·legi Sant Pere
Ferrà Pericàs, L.	IES Santa Margalida
Font Mampel, David	IES Josep Miquel Guàrdia
Forteza Fuster, Miquel	IES Joan Alcover
Gallén Alcoba, Escarlata L.	Col·legi Verge del Carme
García, Santiago	Col·legi la Consolació, Eivissa
Grimalt Rosselló, Pere	IES Llorenç Garcias i Font
Heras Rodríguez, O.	IES Cap de Llevant
Herráez Escribano, A.	IES Xarc
Jansà Dubon, Josep	IES Binissalem
Julià Perelló, Guillem	IES Damià Huguet
Marí Costa, Vicent	IES Balàfia
Marí Martínez, Teresa	Col·legi Santa Magdalena Sofia
Mínguez, J. M.	Aula Balear
Moll Serra, Margalida	IES CTEIB

Moreno Velasco	IES Porto Cristo
Munar Bibiloni, Apol·lònia	Col·legi Sant Antoni Abat
Ordinas Mestre, Martí	IES Sant Marçal
Ortiz de Urbina, M. E.	IES Josep Sureda i Blanes
Pacheco Cardona, Elsa	Col·legi Sa Real
Pascual Bestard, Marina	IES Santa Maria d'Eivissa
Penyafort Vallcaneras, Catalina	Col·legi San Cayetano
Perelló, Gabriel	IES Berenguer d'Anoia
Peñas de Haro, Patricia	Àgora Portals
Pons Esteva, Antoni	IES Albuhaira
Prats Serra, Josep Antoni	IES Sant Agustí des Vedrà
Ramon Balcells, Joan Enric	Col·legi Beat Ramon Llull
Reynés Escalas, Gabriel	IES Calvià
Rodríguez, Rosa	IES Sa Colomina
Rosselló Andreu, M. Magdalena	IES Santanyí
Rosselló Geli, Joan	IES Son Rullan
Rubí Alzamora, Antònia	Col·legi Madre Alberta
Santana, Manel	IES Mossèn Alcover
Servera Escanellas, Maria Àngels	IES Capdepera
Solivellas Aguiló, Beatriu	IES Emili Darder
Valera Torres, Clara	IES Biel Martí
Vidal Reynés, Jordi	IEDIB
Vizcaíno, Antoni	IES Sa Blanca Dona
Polo Mesquida, Margalida	IES Felanitx
Pons Coll, Iara	IES Ramon Llull

Annex I

Continguts de l'ordre ministerial que expliciten mitjans preferents d'expressió

Bloc	Mapes	Gràfics/mapes temàtics	Imatges	Textos i taules
Blocs 1 i 2 Espai geogràfic, relleu, geomorfologia	- Mapa d'unitats de relleu - Mapa d'evolució geològica - Mapa de tipus de sòls	- Extreure conclusions a partir de l'observació d'un plànol o mapa	- Identificar i diferenciar tipus de paisatges	
Blocs 3, 4 i 5 Clima, vegetació, hidrografia, paisatge	- Mapa de climes - Mapa de dominis vegetals - Mapa de conques fluvials - Mapa de zones humides - Mapa d'embassaments - Mapa de paisatges naturals	- Mapa del temps (comentari) - Climogrames de cada tipus de clima - Clisèrie	- Diversitat hídrica - Identificar formacions vegetals - Imatges representatives de la varietat de paisatges naturals	- Anàlisi de dades del temps
Blocs 6 i 10 Població espanyola, espai urbà	- Densitat de població	- Piràmide de població - Estructura de la població - Plànol urbà (anàlisi i processos) - Augment-disminució de població per territoris - <i>Comenta la població de les regions que creixen i les regions que disminueixen de població</i>	- Paisatge urbà - Morfologia i estructura urbana d'una ciutat coneguda (I. B.)	- Població amb càlculs demogràfics - <i>Comenta la població de les regions que creixen i les regions que disminueixen de població</i>
Blocs 7, 8 i 9 Sector primari, energia i espai industrial i sector serveis	- Distribució d'aprofitaments agraris - Indústria: localització d'assentaments, diferències sectorials - Localització industrial - Articulació territorial: ferrocarrils, carreteres, ports i aeroports (implícit)	- PIB comparatiu d'activitats del sector primari i altres sectors econòmics - Eix cronològic de l'evolució històrica de la industrialització a Espanya - Produccions industrials - Anàlisi dels problemes i configuració de la indústria espanyola - Desenvolupament comercial	- Paisatges agraris - Paisatges industrials - Paisatges destinats al comerç, transports i sector serveis	- Textos periodístics de PAC - Estadístiques de produccions industrials. Anàlisi dels problemes i configuració de la indústria espanyola. - Estadístiques de desenvolupament comercial - Estadístiques de desenvolupament turístic - Desigualtats a

		- Desenvolupament turístic - Desigualtats a l'espai turístic		l'espai turístic
Blocs 11 i 12 Organització territorial. Espanya, Europa i el món	- Organització territorial espanyola - Àrees geoeconòmiques (Europa, món) amb què Espanya té més relació - Comunitats autònomes, ciutats més importants, països fronterers	- Organització territorial espanyola (actual i històrica) - Comunitats autònomes, ciutats més importants, països fronterers - Repercussions de la inclusió d'Espanya en espais geopolítics i socioeconòmics continentals i mundials	- Repercussions de la inclusió d'Espanya en espais geopolítics i socioeconòmics continentals i mundials	- Notícies i textos periodístics sobre la relació entre Espanya i la Unió Europea - Repercussions de la inclusió d'Espanya en espais geopolítics i socioeconòmics continentals i mundials

Continguts de l'ordre ministerial on no s'especifica un mitjà d'expressió preferent

- Defineix la finalitat de l'estudi de la Geografia i les seves eines d'anàlisi.
- Descriu els trets del relleu d'Espanya. Classifica les unitats del relleu espanyol segons les característiques geomorfològiques.
- Descriu els elements constitutius dels diferents tipus de sòls.
- Descriu els climes d'Espanya. Identifica la diversitat hídrica d'Espanya, relaciona els règims hídrics dels cursos fluvials amb possibilitats d'aprofitament hídric.
- Distingeix les característiques dels grans conjunts paisatgístics, identifica els problemes suscitats per la relació home-natura sobre paisatges, diferencia paisatges naturals i humanitzats.
- Aplica la teoria de la transició demogràfica al cas espanyol, explica els processos migratoris antics, analitza les migracions recents.
- Comenta les relacions entre comunitats autònomes en relació amb migracions interiors.
- Defineix ciutat i aporta'n exemples, identifica les característiques del procés d'urbanització, explica la jerarquització urbana espanyola i les influències mútues entre ciutat i espai que l'envolta.
- Defineix històricament l'estructura de la propietat.
- Estableix les característiques de l'activitat pesquera.
- Relaciona indústria i fonts d'energia i matèries primeres.
- Descriu les polítiques industrials de la UE.
- Caracteritza el sector terciari espanyol i la incidència del sector serveis en l'economia.
- Analitza les desigualtats a l'espai turístic.
- Anàlisi de polítiques territorials autonòmiques.
- Trets de la globalització.

Annex 2. Llista de termes clau

GENERALS (18)

Centralisme polític administratiu
Comunitat autònoma
Coordenades geogràfiques
Desequilibris territorials
Determinisme geogràfic
Escala cartogràfica
Estat de les autonomies
Geografia física
Geografia humana
Isolínia
Latitud
Longitud
Mapa topogràfic
Portolà
Província
Terme municipal
Paisatge natural
Paisatge humanitzat

RELLEU (14)

Depressió
Ibèria argilosa
Ibèria calcària
Ibèria silícica
Meseta
Modelat càrstic
Modelat glacial
Modelat litoral
Relleu volcànic
Orogènia alpina
Orogènia herciniana
Plana litoral
Sòls bruns
Terra rossa

CLIMA I AIGÜES (22)

Albufera
Aquífer
Aridesa
Clima de muntanya
Clima mediterrani
Clima oceànic
Clima subtropical
Clima urbà
Continentalitat climàtica
Canvi climàtic

Desertització
Endorreisme
Exorreisme
Sequera
Estiatge
Torrent
Recursos hídrics
Règim fluvial
Revinguda
Salinització d'aqüífers
Transvasament entre conques
Vessant hidrogràfica

VEGETACIÓ I MEDI AMBIENT (16)

Delicte ecològic
Desastre natural
Desforestació
Endemisme
Garriga
Màquia
Parc natural
Àrea natural d'especial interès, ANEI
Pis o estatge de vegetació
Vegetació eurosiberiana
Vegetació macaronèsica
Vegetació mediterrània
Vegetació xeròfila
Depuració d'aigües
Reciclatge
Reserva de la biosfera

POBLACIÓ (12)

Cens
Cicle demogràfic antic
Cicle demogràfic modern
Creixement real de la població
Emigració intercontinental
Migració pendular
Mortalitat infantil
Moviment migratori de retorn
Població concentrada
Població disseminada
Taxa de fecunditat
Taxa d'envelliment

ACTIVITATS ECONÒMIQUES (15)

Economia submergida
Població activa
Població ocupada
Privatització
Sector primari
Sector privat
Sector públic
Sector secundari
Sector terciari
Taxa d'atur
Taxa d'ocupació
Treball a temps parcial
Creixement sostenible
Recurs renovable
Recurs no renovable

AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA (21)

Agricultura alternativa (ecològica o biològica)
Agricultura de regadiu
Agricultura de secà
Agroturisme
Aigües jurisdiccionals
Parceria
Aqüicultura
Caladors
Conreus transgènics
Indústria agroalimentària
Monocultiu
Pesca litoral
Piscifactoria
Policultiu
Política agrària comunitària, PAC
Ramaderia intensiva
Ramaderia extensiva
Repoblació forestal
Transhumància
Activitat forestal
Pesca d'altura

INDÚSTRIA (9)

Energies alternatives
Parc tecnològic
Deslocalització industrial
Reindustrialització
Indústria puntera
Indústria madura

Indústria lleugera
Matèria primera
Indústria pesant

SECTOR TERCIARI (20)

Balança de pagaments
Balança comercial
Comerç a l'engròs
Comerç al detall
Comerç en línia
Franquícia comercial
Balearització
Cadena hotelera
Estacionalitat turística
Àrea d'influència
Ocupació extrahotelera
Lloguer turístic
Overbooking
Producte interior brut, PIB
Residus urbans
Operador turístic (*touroperator*)
Transports discrecionals
Transports regulars
Turisme alternatiu
Turisme de masses

ESPAI URBÀ I ORDENACIÓ DEL TERRITORI (14)

Àrea metropolitana
Barraquisme
Directrius d'ordenació territorial
Eixample
Centre històric
Conurbació
Districte central de negocis, CBD
Nuclis dormitori
Perifèria urbana
Rururbanització
Planejament urbanístic
Trama urbana
Polígon industrial
Polígon de serveis

EUROPA (3)

Fons europeus
Tractats de Roma
Unió Europea